

WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2020/2021

HISTORIA

KURATORIUM OŚWIATY
w Katowicach

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 16 stron (zadania 1-22).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podanych jest kilka odpowiedzi. Wybierz tylko jedną odpowiedź, podkreślając ją **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Zadania np. z luką, na dobieranie, typu – prawda/fałsz, wymagające uzupełnienia podpisu lub innego typu wykonaj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Stopień: wojewódzki

Czas pracy:
90 minut

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	3	1	2	3	3	3	3	3	2	4	2	3	3	3	3	1	3	3	2	3	5	2	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																							

Liczba punktów umożliwiające uzyskanie tytułu laureata: 54

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący –
2. Członek komisji sprawdzający pracę –
3. Członek komisji weryfikujący pracę –

Zadanie 1. (3p.)

Na podstawie tekstu źródłowego oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Francuzi!

*Na wygnaniu doszły do mnie wasze skargi i wasze życzenia. Przyzywacie na powrót przez was obrany rząd, jedynie legalny [...]. Obecnie wracam do was, aby moje prawa, które również są waszymi, uchwycić znowu w swe ręce [...]. Toteż będę się zawsze chlubić, że jedynie wam i moim dzielnym żołnierzom zawdzięczam całą moją potęgę. Żołnierze! [...] Wasz wódz, który wyborem narodu został powoływany na tron, a przez Was na tarczy podniesiony, powrócił! Łączcie się z nim! Precz z barwami, które naród wygnał, dookoła których skupiali się od 25 lat wrogowie Francji. **Zalóżcie kokardę trójkolorową. Nosiliście ją w naszych wielkich dniach.** Musimy zapomnieć, że byliśmy panami narodów, ale nie powinniśmy ścierpieć, żeby ktokolwiek mieszał się do naszych spraw. Orzeł z barwami narodowymi przeleci z dzwonnicy kościelnej aż do wież Notre Dame [...] Wtedy będziecie mogli chlubić się Waszymi czynami. Wtedy staniecie się oswobodzicielami Waszej Ojczyzny!*

Na podstawie podręcznika *Wczoraj i dziś. Klasa 7* Wydawnictwa Nowa Era, s. 17.

A. Kto jest autorem powyższych słów. Napisz jego imię i nazwisko:

.....

B. Podaj rok, w którym doszło do opisanego w tekście powrotu w/w postaci do ojczyzny:

.....

C. Do jakich wydarzeń z XVIII wieku nawiązano w podkreślonym fragmencie tekstu:

.....

Zadanie 2. (1p.)

Uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia z XIX w. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – przy wydarzeniu, które jest według Ciebie chronologicznie ostatnie.

	Wydarzenie	Cyfra
A	Ukaz o uwłaszczeniu chłopów w Królestwie Polskim	
B	Zawarcie pokoju w Tylży	
C	Upadek powstania styczniowego	
D	Atak na Arsenał w noc listopadową	

Zadanie 3. (2p.)

Na podstawie ilustracji oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

<http://wlpaczpolske.pl> (dostęp: 21.12.2020r.).

A. Podaj nazwę budynku, przed którym rozegrały się przedstawione na rysunku wydarzenia:

B. W jakim celu powstańcy wtargnęli do w/w budynku?:

.....
.....

Zadanie 4. (3p.)

Do podanych poniżej opisów podaj odpowiadające im pojęcia.

	Opis	Pojęcie
A	Zakład produkcyjny, w którym wyrób wykonywany jest ręcznie. Prace wykonywane są przez różnych pracowników specjalizujących się w określonych czynnościach na danym etapie produkcyjnym.	
B	Został wynaleziony w 1837 przez Samuela Morse'a. Urządzenie to służyło do przekazywania wiadomości na odległość za pomocą impulsów elektrycznych, przy użyciu kabla elektrycznego.	
C	Tak nazywano warstwę społeczną, zatrudnioną w zakładach produkcyjnych. Byli najniżej opłacaną grupą wśród pracowników fabryk, często zatrudnianą tylko na tzw. dniówki.	

Zadanie 5. (3p.)

Rozstrzygnij, czy mapa w Źródle A, przedstawia zmiany terytorialne wprowadzone na mocy traktatu, którego fragment został zawarty w Źródle B. Zajmij stanowisko, podkreślając odpowiedź TAK lub NIE i napisz dwa argumenty, odwołujące się do obu źródeł.

Źródło A.

epodreczniki.pl (dostęp: 21.12.2020r.).

Źródło B. Akt końcowy kongresu [...] [fragment]

Art. I. Księstwo Warszawskie, z wyjątkiem prowincji i okręgów, którymi w następnych artykułach inaczej rozporządzono, połączone zostaje z Cesarstwem Rosyjskim [...].

Polacy, poddani Rosji, Austrii i Prus, otrzymają reprezentację i instytucje narodowe [...].

Art. II. Część Księstwa Warszawskiego, którą Najjaśniejszy Król Pruski posiadać będzie wszechwładnie [...] pod nazwą Wielkie Księstwo Poznańskie, objęta będzie [...] granicą [tu szczegółowe określenie granicy].

Art. III. Jego Cesarska i Apostolska Mość [cesarz Austrii] posiadać będzie prawo własności [...] Salin Wielickich (kopalń soli w Wieliczce) [...].

Art. VI. Miasto Kraków ze swoim okręgiem ogłoszone będzie na wieczne czasy miastem wolnym, niepodległym i ściśle neutralnym pod opieką Rosji, Austrii i Prus.

Stanowisko: **TAK** **NIE**

Argument 1.

.....

.....

Argument 2.

.....

.....

Zadanie 6. (3p.)

Do zamieszczonych poniżej opisów wydarzeń podaj ich nazwy. Odpowiedzi wpisz w odpowiednie miejsca tabeli.

	Opis wydarzenia	Wydarzenie
A	<i>Z tego, co z dzieciństwa zapamiętałem, najważniejsze wspomnienie odnosi się do roku 1846, [...]. Chronili się wtedy ludzie z innych dworów do zamku dzikowskiego, wszyscy jechali przerażeni[...]. Opowiadali starsi, że czerniawa* (tłum chłopów), szła od wsi do wsi i wszędzie zabierała chłopów ze sobą, i w ten sposób tworzyła się coraz większa banda, [...]. Ale w każdej wsi było dosyć takich, co chętnie do nich przystawali: jedni dla rabunku, inni chowali różne zemsty za pańszczyznę.</i>	
B	<i>Po straszliwej hańbie niewoli, po niepojętych męczarniach ucisku, Centralny Narodowy Komitet, obecnie jedyny legalny Rząd Twój Narodowy, wzywa Cię na pole walki już ostatniej, na pole chwały i zwycięstwa, [...] Ty, który wczoraj byłeś pokutnikiem i mścicielem, jutro musisz być i będziesz bohaterem i olbrzymem. [...] Ziemia, którą lud rolniczy posiadał dotąd na prawach czynszu lub pańszczyzny, staje się od tej chwili bezwarunkową jego własnością, dziedzictwem wieczystym.</i>	
C	<i>Napężenie, które się rozwija pomiędzy żywiołem niemieckim a polskim i coraz więcej się potęguje przez walkę w prasie, zgromadzeniach i innych okolicznościach. [...]. Jednym właśnie ze środków obronnych jest udzielanie nauki religii w wyższych oddziałach szkół ludowych w języku niemieckim [...]. To samo pokazało się we Wrześni. Dzieci nie odpowiadały na pytania zadawane im po niemiecku [...], nawet ostentacyjnie odmówiły przyjęcia podręczników do nauki religii, które miano im bezpłatnie rozdać, powiedziały przy tym: jesteśmy Polakami i nie chcemy się uczyć tej niemieckiej religii [...].</i>	

Zadanie 7. (3p.)

Napisz nazwy narodów, do których nawiązuje godło z okresu powstania styczniowego.

epodreczniki.pl (dostęp: 21.12.2020r.).

1.

2.

3.

Zadanie 8. (3p.)

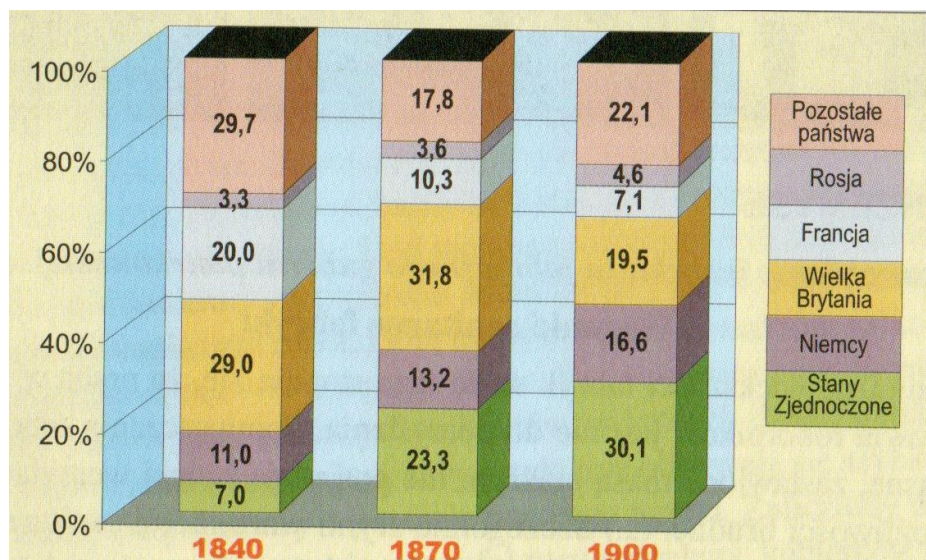
Do biogramów postaci z XIX wieku zamieszczonych w tabelce dopisz ich imiona i nazwiska.

	Biogram	Imię i nazwisko postaci
A	Był ostatnim cesarzem Francuzów i wielkim orędownikiem zjednoczenia Włoch. Po przegranej wojnie z Prusami udał się na emigrację i nigdy już nie wrócił do ojczyzny. Jego doczesne szczątki na zawsze spoczęły w angielskiej ziemi u boku jego żony.	
B	Zasiadał w Izbie Reprezentantów. Został wybrany na szesnastego prezydenta Stanów Zjednoczonych. Zastąpił jako obrońca praw niewolników. W 1865, pełniąc już drugą kadencję prezydencką, został zastrzelony w zamachu.	
C	Wywodził się ze starej szlachty pruskiej. Niemiecki polityk i mąż stanu. Pełnił funkcję premiera Prus i kanclerza Rzeszy - nazywany był Żelaznym Kanclerzem. Dążył do zjednoczenia Niemiec.	

Zadanie 9. (2p.)

Na podstawie danych zawartych w źródłach A i B, przedstaw dwa wnioski dotyczące pozycji gospodarczej Rosji i Wielkiej Brytanii w II połowie XIX w. We wnioskach wykorzystaj oba poniższe źródła.

Źródło A. Udział poszczególnych państw w produkcji światowej w latach 1840-1900.

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Czasy nowożytne*, Toruń 2004, s.62.

Źródło B. Rozwój linii kolejowych w Europie w XIX wieku (w km)

Państwo	Rok			
	1840	1850	1870	1880
Austria / Austro-Węgry	144	1 579	6 112	18 507
Belgia	344	903	2 897	4 112
Francja	497	2 915	15 544	23 089
Państwa niemieckie / II Rzesza	459	5 856	18 876	33 838
Rosja	27	501	10 731	22 865
Wielka Brytania	2 390	9 797	21 558	25 060

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Czasy nowożytne*, Toruń 2004, s. 66.

Wniosek 1

.....

Wniosek 2

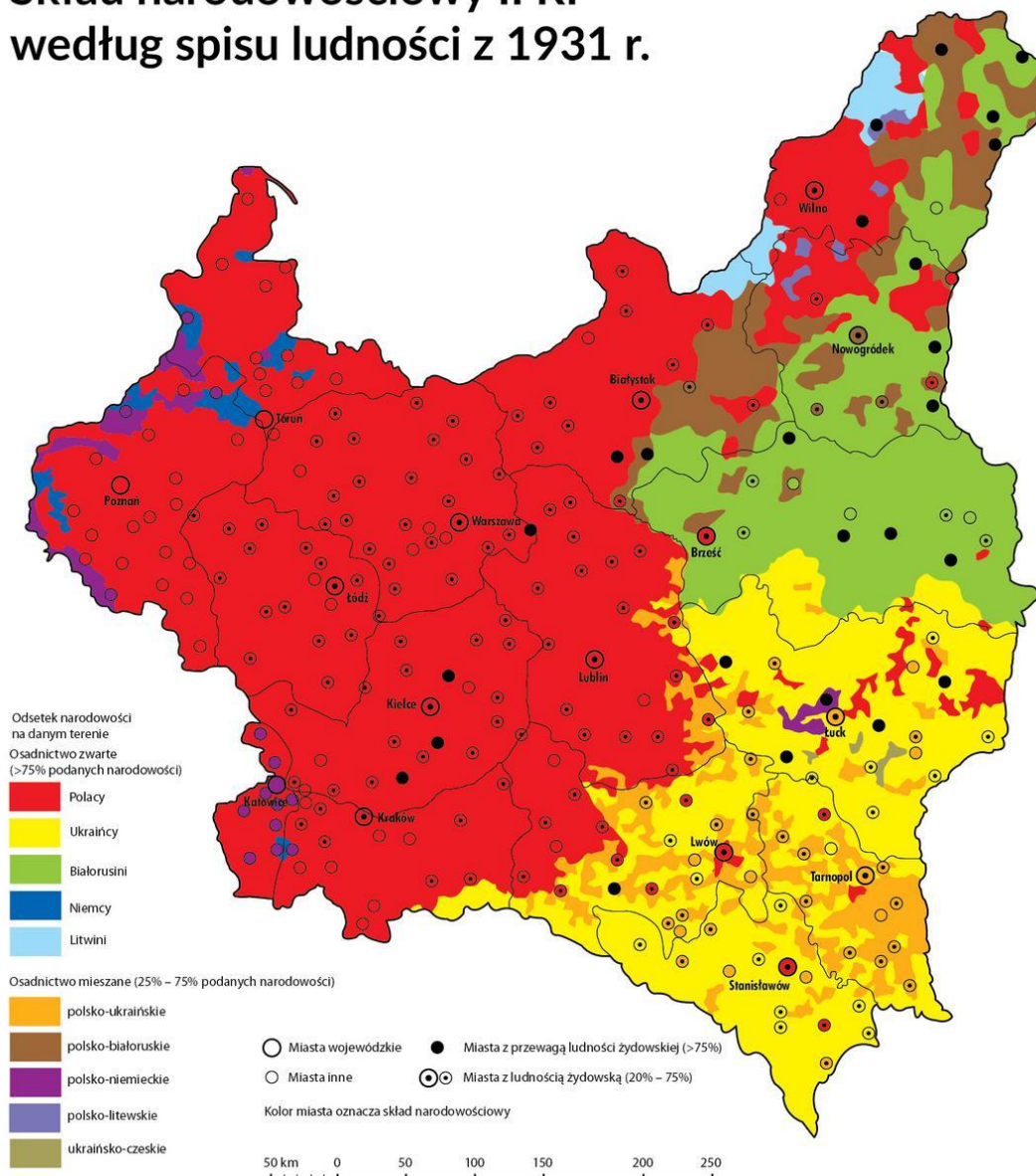
.....

Zadanie 10. (4p.)

Na podstawie źródeł i wiedzy własnej, zaznacz literą P zdania zawierają informację prawdziwą, a literą F te które zawierają informację fałszywą.

Źródło A.

Skład narodowościowy II RP według spisu ludności z 1931 r.

www.polska1918-89.pl (dostęp: 8.01.2021r.).

Źródło B. Języki i wyznania w II Rzeczypospolitej.

Język ojczysty	Wyznanie
69% polski	65% rzymskokatolickie
14% ukraiński	12% prawosławie
9% jidysz	10% judaizm
3% białoruski	10% greckokatolickie
2% niemiecki	3% ewangelickie
3% inny	

epodreczniki.pl (dostęp: 21.12.2020r.).

	Wydarzenie	Prawda/Fałsz
A	Wszyscy obywatele II RP posługujący się językiem polskim zadeklarowali wyznanie rzymskokatolickie.	
B	Ludności żydowska zamieszkiwała wyłącznie ziemie dawnego zaboru rosyjskiego.	
C	Największe skupiska ludności niemieckiej występowały na ziemiach należących niegdyś do państwa pruskiego.	
D	90% mieszkańców II Rzeczypospolitej zadeklarowała wyznanie chrześcijańskie.	

Zadanie 11. (2p.)

Na podstawie ilustracji oraz wiedzy własnej napisz, o jakie prawo walczyły sufrażystki w II połowie XIX i na początku XX w. oraz, w którym roku uzyskały to prawo obywatelki II Rzeczypospolitej.

Sufrażystki – rycina prasowa z 1908 roku

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Czasy nowożytne*, Toruń 2004, s. 52.

A. Prawa, o które walczyły kobiety:

.....

B. Rok uzyskania prawa przez Polki -

Zadanie 12. (3p.)

Na podstawie tekstu lektury *Trzej prezydenci II RP* Wojciecha Stanisławskiego zaznacz literą P zdania zawierają informację prawdziwą, a literą F te które zawierają informację fałszywą.

	Wydarzenie	Prawda/Falsz
A	Na mocy ustawy zasadniczej z 1921 roku prezydent Polski wybierany był w wyborach pośrednich.	
B	Maciej Rataj trzykrotnie pełnił funkcję głowy państwa w II Rzeczypospolitej.	
C	„Chrześcianiacy Mościckiego” korzystali m.in. z przywileju bezpłatnej nauki.	

Zadanie 13. (3p.)

Na podstawie tekstu lektury *Trzej prezydenci II RP* Wojciecha Stanisławskiego i wiedzy własnej wskaż trzy zapisy, które dotyczyły zakresu władzy Prezydenta RP, uzyskanego na mocy konstytucji kwietniowej. Obok poprawnych odpowiedzi zaznacz „x”

	Uprawnienia prezydenta	„X”
A	Wskazuje jednego z kandydatów na Prezydenta RP	
B	Za zdradę kraju lub przestępstwa karne Prezydent RP może być pociągnięty do odpowiedzialności tylko przez Sejm [...]	
C	Rozwiązuje Sejm i Senat przed upływem kadencji	
D	Prezydent stanowi o wojnie i pokoju	
E	Każdy akt rządowy prezydenta wymaga kontrasygnaty premiera	
F	Prezydent nie może sprawować najwyższego dowództwa w czasie wojny	

Zadanie 14. (3p.)

Na podstawie tekstu lektury *Trzej prezydenci II RP* Wojciecha Stanisławskiego i wiedzy własnej wykonaj poniższe polecenia.

„W trakcie dyskusji przeważać zaczęła opinia o potrzebie wyboru prezydenta przez Sejm. Motywowano to potrzebą wyboru merytorycznego, wolnego od demagogii, wiadomo jednak, również z relacji samych parlamentarzystów, że równie istotna była kalkulacja ściśle polityczna: zakładano powszechnie, że stanowisko prezydenta przypadnie [A], prerogatywy urzędu tworzone więc niejako „pod konkretnego kandydata” i w zależności od stosunku doń: entuzjaści [...] gotowi byli dać mu władzę jak najszerszą, krytycy dbali o to, by jak najbardziej ją okroić.

- A. Podaj imię i nazwisko polityka oznaczonego w tekście literą A:
.....
- B. Napisz nazwę funkcji, jaką pełnił w/w polityk w trakcie prac nad opisanym w tekście dokumentem:
- C. Podaj dokładną datę uchwalenia dokumentu, nad którym trwały wspomniane w tekście prace:

Zadanie 15. (3p.)

Na podstawie lektury *Czy potrzeba było cudu? Bitwa Warszawska 1920 r.* Beaty Wolszczak, wymień trzy postanowienia konferencji w Spa, które dotyczyły sprawy polskiej w 1920r.

-
-
-

Zadanie 16. (1p.)

Na podstawie lektury *Czy potrzeba było cudu? Bitwa Warszawska 1920 r.* Beaty Wolszczak, uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – przy wydarzeniu, które jest według Ciebie chronologicznie ostatnie.

	Wydarzenie	Cyfra
A	Bitwa pod Zadwórzem	
B	Bitwa niemeńska	
C	Wincenty Witos tworzy Rząd Obrony Narodowej	
D	Armia Polska zajmuje Kijów	

Zadanie 17. (3p.)

Na podstawie ilustracji oraz wiedzy własnej wybierz poprawne odpowiedzi oraz odpowiedz na pytanie.

Hitler w roli Nerona

atticus.pl (dostęp: 30.12.2020r.).

1. Ilustracja nawiązuje do:
 - A. puczu monachijskiego
 - B. walki A. Hitlera z przeciwnikami politycznymi
 - C. wybuchu II wojny światowej
 - D. klęski Hitlera
2. przedstawione na karykaturze wydarzenie miało miejsce w roku:
 - A. 1922
 - B. 1933
 - C. 1939
 - D. 1944
3. Wyjaśnij, dlaczego autor karykatury nadał jej tytuł „Hitler w roli Nerona”? Odwołaj się do działań obu postaci.

.....

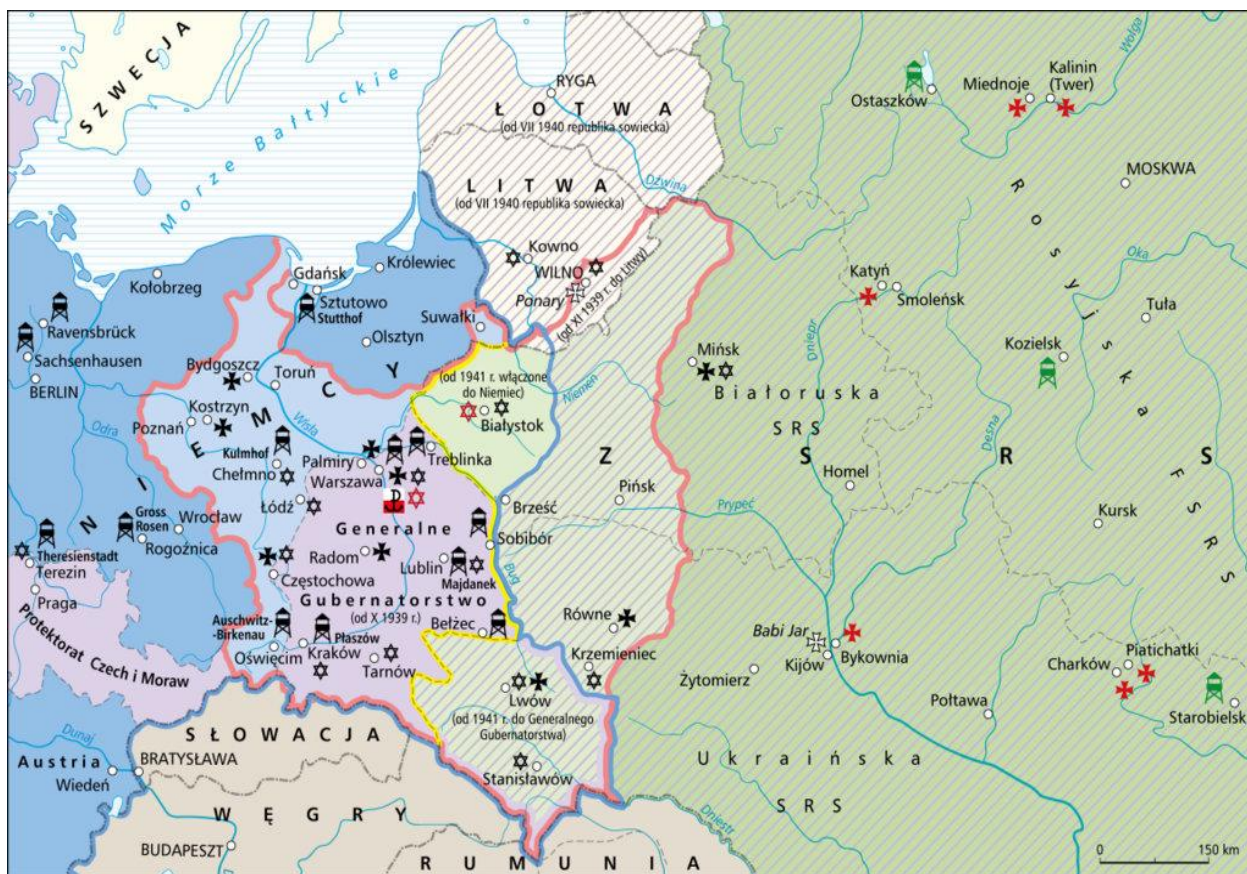
.....

.....

.....

Zadanie 18. (3p.)

Na podstawie poniższego źródła oraz wiedzy własnej wypisz z mapy miejscowości do tabelki, zgodnie z poleceniem.

wlaczpolske.pl (dostęp: 8.01.2021r.).

	Polecenie	Nazwy miejscowości
A	Dwie miejscowości II Rzeczypospolitej, które zostały wcielone do III Rzeszy w trakcie lub po kampanii wrześniowej w 1939 r.	,
B	Dwie miejscowości II Rzeczypospolitej, których okupację III Rzesza rozpoczęła po 22 czerwca 1941 r.	,
C	Miejscowość II Rzeczypospolitej, która została zajęta przez ZSRR w czerwcu 1940 r.	

Zadanie 19. (2p.)

Napisz, do jakiego wydarzenia nawiązuje zamieszczony poniżej plakat. Podaj rok, w którym miało ono miejsce.

wikipedia.pl (dostęp: 30.12.2020r.).

A. Wydarzenie-

B. Rok-

Zadanie 20. (3p.)

Na podstawie lektury *Solidarność. W czterdziestą rocznicę narodzin ruchu społecznego* Łukasza Kamińskiego i wiedzy własnej, rozpoznaj wydarzenia przedstawione na zdjęciach i wpisz ich nazwy do tabeli.

	Ilustracja	Nazwa wydarzenia
A	 Dzieje.pl (dostęp: 21.12.2020r.).	
B	 wikipedia.pl (dostęp: 21.12.2020r.).	
C	 miejscefotografii.blogspot.com/ (dostęp: 9.01.2021r.).	

Zadanie 21. (5p.)

Do wydarzeń w tabeli dopisz rok, w którym miały miejsce.

	Wydarzenie	Rok
A	Objęcie funkcji I Sekretarza KC PZPR przez Władysława Gomułkę.	
B	Pacyfikacja strajku w Kopani "Wujek" w Katowicach.	
C	Wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża.	
D	Podpisanie 21 postulatów strajku sierpniowego.	
E	Praska Wiosna w Czechosłowacji.	

Zadanie 22. (2p.)

Na podstawie lektury *Solidarność. W czterdziestą rocznicę narodzin ruchu społecznego Łukasza Kamińskiego* napisz, jakie funkcje państwowe jesienią 1989 roku pełniły poniższe osoby:

Wojciech Jaruzelski -

Tadeusz Mazowiecki -

Brudnopis